

Abstrakt

Univerzita Karlova, Farmaceutická fakulta v Hradci Králové

Katedra: Katedra Farmakognozie a farmaceutické botaniky

Řešitel: Markéta Šímová

Školitel: PharmDr. Daniela Hulcová Ph.D.

Název práce: Léčivé látky používané v klinické praxi s původem v rostlinných zdrojích

Klíčová slova: léčivá látka, rostlinný původ, vývoj, analgetika, lokální anestetika, antineoplastika, sympatomimetika, parasympatomimetika, parasymptolytika, spasmolytika

Již od nepaměti se rostliny používaly k léčbě různých nemocí, avšak nebylo známo, co stojí za jejich léčebným účinkem. Zjistit se to podařilo až s rozvojem farmacie a chemie. Byly izolovány první látky a objasnil se i jejich mechanismus účinku. Bylo zjištěno, že samotné látky mají silnější a lepší účinek než směs, ale také řadu nežádoucích účinků. Snahou odborníků tak bylo jejich odstranění, čímž se podařilo připravit spoustu derivátů a v mnoha případech měly dokonce vyšší účinek. S rozvojem nových technologií se do popředí dostaly látky synteticky vyráběné a již se zapomíná, že mnoho klinicky využívaných léčiv má svůj původ v přírodě.

Tato práce se zabývá látkami, které mají svůj původ v rostlinných zdrojích a jsou používány v klinické praxi jako léčivé látky. Tyto substance jsou buď přímo izolované z přírodního materiálu, nebo jsou to deriváty těchto látek. Uvádí se, že na přelomu 20. a 21. století bylo až 9 z 20 nejvýznamnějších léčiv přírodního původu (1). Mezi nejvýznamnější patří tramadol, fentanyl, lidokain nebo ipratropium a stále se objevují nové přírodní látky se zajímavou biologickou aktivitou.

Jak je vidět, rostlinné i živočišné produkty jsou stále významným zdrojem léčivých látek, které se vysoce podílejí na léčbě nejrůznějších onemocnění nebo jsou předmětem výzkumu pro získání nových terapeuticky významných látek.